

העם יש כסף להרוג, אין כסף לרפא

בשביל הרופאים, שמחציתם הצביעו בעד הליכוד, זהו שיעור מרובץ במדעי המדינה.

"למשול — פירושו לכחור" אמר המדינאי הצרפתי-יהודי המנוח, פייר מנרסיפראנס, מי שהיה ראש ממשלת צרפת.

אימרה זו מתאמת מדי יום. לשום ממשלה בעולם, ותהיה עשירה ככל שתהיה, אין האמצעים כדי לממן את כל המטרות הטובות. היא צריכה לבחור. סיפוק מטרות אחת יהיה תמיד על חשבון סיפוק מטרות אחרות.

מורי אזרחי. השבוע, בפעם הראשונה בתולדות המדינה, התחולל בישראל מרי אזרחי.

יותר מאלף רופאים שבתררעב, בתיהחולים בכל רחבי המדינה התמוטטו. המערכות הרגילות לטיפול בסיכסוכי-עבודה — בית-המיישפט לענייני-עבודה, צווי-הריתוק ומערכת-המימשל הסדירות — התמוטטו עוד לפני כן (ראה עמודים 8-7).

מעולם לא ראתה המדינה מערכה כזאת. אך ברור כי זוהי רק התחלה. אחרי שציבור אחד הגיע במאבקו לממדים של מרי אזרחי, במלוא מובן המילה, ינקטו גם ציבורים אחרים בעתיד כשיטות רומות. המדינה עברה השבוע תמורוד-דרכים מסוכן מאוד.

המאבק הזה הוא על כסף. לא רק כסף לרופאים, אלא גם למערכת-הבריאות בכלל. דרושים מיליארדים כדי לתקן את ההזנחה רבת-השנים, כפי שהגדירה נשיא המדינה, חיים הרצוג.

כסף זה איננו.

לאן הולך הכסף? הכסף איננו, מפני שהוא מוצא על מטרות אחרות. אותה הממשלה, שהניחה לציבור הרופאים להגיע לידי התקוממות, לא התקשתה לממן את מילחמת-הלבנון. כל יום של שהות בלבנון עולה למדינה, לפי דוברי האוצר, סכום של מיליארד שקל (ראה להלן). כל תביעות הרופאים גם יחד אינן מגיעות, לפי ההערכה המוגזמת של האוצר, לידי המחיר של שני ימי שהות בלבנון.

הממשלה גם אינה מתקשה למצוא את הכספים למסעי-ההתנחלות שלה בשטחים הכבושים — מפעל שכל אגודה המושקעת בה תאבד, אם יושג איפעם שלום. הרופאים וחוליהם משלמים את

מחיר ההרפתקות האלה, כשם שמשלם אותו כל מי שנוקק לשרותי המדינה — החל בתושבי שכונות-המצוקה וכלה בקשישים ובקורבנות-הפשע. זהו עניין של עדיפויות. האידיאל לגינה של מנחם בגין ואנשיו אומרת: ההתנחלות חשובה מאיכות-החיים בישראל. המילחמה, ההורגת בני-אדם, חשובה יותר מאשר מערכת-הבריאות, שמטרתה היא להציל את חייהם של בני-אדם.

בשביל רופאי ישראל, שכמחציתם הצביעו בבחירות האחרונות למען הליכוד, זהו שיעור מאלף בתורת המדינה.

המילחמה

בני ערובה

חיילי צה"ל הפכו בני-ערובה של ההרפתקה האומללה

לממשלתו הנצורה של מנחם בגין היו כמה הצלחות.

השוק האירופי המשותף ביטל את העיצומים שהטיל על ישראל עם פרוץ מילחמת-הלבנון, למרות שהמילחמה נמשכת.

ממשלת-מצרים הודיעה כי שגרירה יחזור לתל-אביב, לומן קצר, למרות שלא התמלא התנאי שהיא הציגה לצעד כזה — קביעת לחוזמים לנסיגת צה"ל מלבנון.

הנשיא רונלד רגן הומין סוף-סוף את מנחם בגין לביקור נאצרות-הברית — הזמנה שבגין צמא-היוקרה וזקוק לה עתה כמו אוויר לנשימה.

כל אלה היו תשלומים עבור הסחורה שיישראל נאלצה לספק: עמך שהות חייליה בקור-העימות בלבנון.

פאראדוקס. לממשלת-בגין לא היתה כל אפשרות לטרב לספק סחורה זו. בלי הסכמה מטעם ממשלת ארצות-הברית, לא יכלו חייליה להיסוג. ובשביל וושינגטון, הישארות צה"ל בקו הנוכחי היא חיונית.

המצב שנוצר מהווה כמעט פאראדוקס:

- ישראל משאירה את צה"ל בקווים הנוכחיים, מפני שארצות-הברית רורשת זאת.
- ארצות-הברית רורשת זאת כדי ללחץ על סוריה.
- ארצות-הברית מנהלת משא ומתן עם סוריה.
- כדי להגיע להסכם עם סוריה תצטרך ארצות-הברית לתת לסוריה משהו שממשלת-בגין מתנגדת לו לחלוטין. (למשל: פתיחת משא-ומתן על רמת-הגולן, סיפוק אינטרסים

סובייטיים, מתן עמדות-מפתח לסוריה בלבנון). כלומר: צה"ל נשאר בעמדותיו בלבנון כדי שסוריה תקבל מארצות-הברית משהו המנוגד לעמדות ממשלת-ישראל.

מחיר עצום. מצב אכסורדי זה הוא תוצאה בלתי-נמנעת של ההרפתקה הלבנונית. ישראל לא הגדירה בפירוט את יעריה במילחמה זו, וגם לא קבעה סדר-עדיפויות בנייהם. עתה, כל מה שתעשה ממשלת-בגין יהיה רע, מבחינתה.

אם תיסוג מן הקו הנוכחי לקו אחר, במיסגרת מה שקרוי "התפרסות מחור דשת" (ראה אגרת העורך), פשוט ינועו כוחות סוריה ואש"ף אל תוך השטח אשר יפונה. טענותיו של משה ארנס בעניין זה נכונות, ועמדת המעריך היא חסרת כל הגיון, מלבד הגיון דמוגוגי.

הצבא הלבנוני לא יהיה מסוגל, בעתיד הנראה-ליעין, לתפוס שטח זה, ואין להעלות על הדעת כי ארצות-הברית תשלח את הנחתים שלה אל תוך איזור צר וחשוף זה, כדי ליהרג שם במקום חיילי צה"ל. הדבר אפשרי רק תוך הסכם עם סוריה ואש"ף, שיבטיח את ביטחון הנחתים.

אך כאשר צה"ל נשאר שם, הרי כל יום שבו לא נהרג חייל-צה"ל הוא בגדר נס. והמחיר הכלכלי של כל יום של שהייה שם הוא עצום.

שום מוצא אינו נראה באופק — מלבד הסכם אמריקאי-סורי, שיכלול הסכם אמריקאי-אש"ף. ואין דבר המעורר בקרב ממשלת-בגין חשש כבד יותר.

כך הפכו חיילי צה"ל בני-ערובה של ההרפתקה האומללה, שאליה נשלחו לפני שנה ושבע-עשרה ימים.

תנועות

ישראל איש-הקריה

הרב ריקר זוימר נגד הנסיגה. השבוע התברר כמה זה הכנים לו.

מכל עדת-המשותלים של "ה תנועה לעצירת הנסיגה בסניג" לא בלט איש כמו הרב ישראל אריאל. הוא הלהיב, הוא ריקר, הוא זימר, הוא נאם, הוא איים, הוא הציג את מועמדותו כמס' 2 ברשימה הפאשיסטית של "הרב" מאיר כהנא.

הוא תבע מן המנהלים שלא לקבל פיצויים עבור הפינוי. הוא הפציר בהם לקרש מילחמה עד הסוף. הוא סירב לקבל פיצויים.

הרב אריאל בימית 30 שיקלי-כסף

הזמנה כזו מעוררת תמיד אישקט בלב תושבי השטחים הכבושים. מחוזה של אדיבות. כשהגיע עורך-הדין לבניין המימשל הצבאי כג'ניז ופנה לאיש שזימן אותו אליו, עובד המינהל האזרחי שהציג עצמו בשם משה, התברר לו כי חששותיו היו לשווא. משה הרגיע, אמר לו כי הזומן בטעות וכי הוא יכול ללכת לדרך.

דווקא ברע זה התחילו צרותיו של עריידי. כשקם וניסה לצאת מהחדר, הצטרף אליו משה, ובמחווה אבירית הציע ללוותו עד ליציאה מהבניין. עריידי סירב לליווי. הוא יודע את הדרך, אמר, והוא יכול לצאת לבדו מבניין המימשל הצבאי-אזרחי.

משה התמלא זעם. אדיבותו פינתה מייד את מקומה לצעקות. "אתה מפתח שיקראו לך משתף-פעולה!" רעם בי קולו על עורך-הדין. "אינני מפתח מאיש", ענה עריידי, "אך אינני מכיר אותך ואיננו חברים."

לקרוע את התחת! בואת לא הסתיימה התקרית. עוד באותו היום, 26 במאי, יצא ממישרדו של משה זימן חדש. עריידי נצטווה להתייצב שנית בחדר מס' 2 בבניין המימשל הצבאי בג'ניז, להביא עימו תעודות זהות ושתי תמונות. הפגישה השנייה נקבעה ל-30 במאי, ארבעה ימים מאוחר יותר.

הפעם העניין נראה מאיים. עריידי נטל את הטופס החדש, נסע לנצרת להתייעץ עם עורך-דין ישראלי. הפרקליט הנצרותי, ואליד פארום, העיף מבט אחד במיסמך הרישמי ונדהם. עריידי לא החזיק בירו טופס-זימון מקורי. בטעות נשלח אליו התקדיהומון, העתק האמור להישאר במישרד. בשולי הנייר הרישמי נרשמו כמה שורות בכתב-יד — תיכונות פנימית בין פקדי המימשל.

המילים הבאות הופנו אל הפקיד האחר:

1. אני מתכוון לזמנו על מנת לקרוע לו את התחת.
2. הנ"ל חוצפן ממדרגה ראשונה.
3. אני מקווה שהפעם תתן אור ירוק.

עורך-הדין ואליד פארום הגיש בשם מנמו. טופס-הזימון לפגישה עם איש השלטונות לא נראה מכשר טובות.

השבוע גילה הארץ סקופ: הרב אריאל קיבל פיצויים ענקיים בסך 200 אלף דולר — סכום העולה בהרבה על ערך הדירה שהיתה לו בצפון-סניג, ושאותה קיבל למעשה בחינם. דירה זו נהרסה, ככל הדירות בימית והסביבה, ולא נשארה בה אבן על אבן. גם הריסה ברכארות זו של הבתים — תחת למכור אותם בכסף מלא למצרים — באה כעיקבות ההטפה של הרב אריאל. הרב לא "ליכלך את ידיו" בכסף, כדבריו. הסכום הועבר במישרין למי שמכר לו דירה יקרה ביותר ברובע היהודי בירושלים. באותה הדירה תיכננו חסידיו את הפעולות נגד המוסגרים במדינת-הברית.

כאשר נשאל על כך השבוע, הביא הרב ציור של תירוצים, שלא היו מכיישים את אחרון העסקנים במפלגה המושחתת ביותר במדינה. ארמון בהרצל-היהפיתוח. הידיעה וזיועה גם רבים מחסידיו לשעבר. השבוע התלוצץ אחד מהם במרירות: "אם ממשלת-בגין תמסור לערבים את יהודה ושומרון, וגם את הרובע היהודי, זה יהיה כראי מאוד לרב אריאל. הוא יוכל להכריז על הת-קוממות, להקים תנועת-התנגדות, ולבי סוף לקבל פיצויים שבהם יוכל לבנות ארמון של שלוש קומות בהרצל-היהפיתוח."

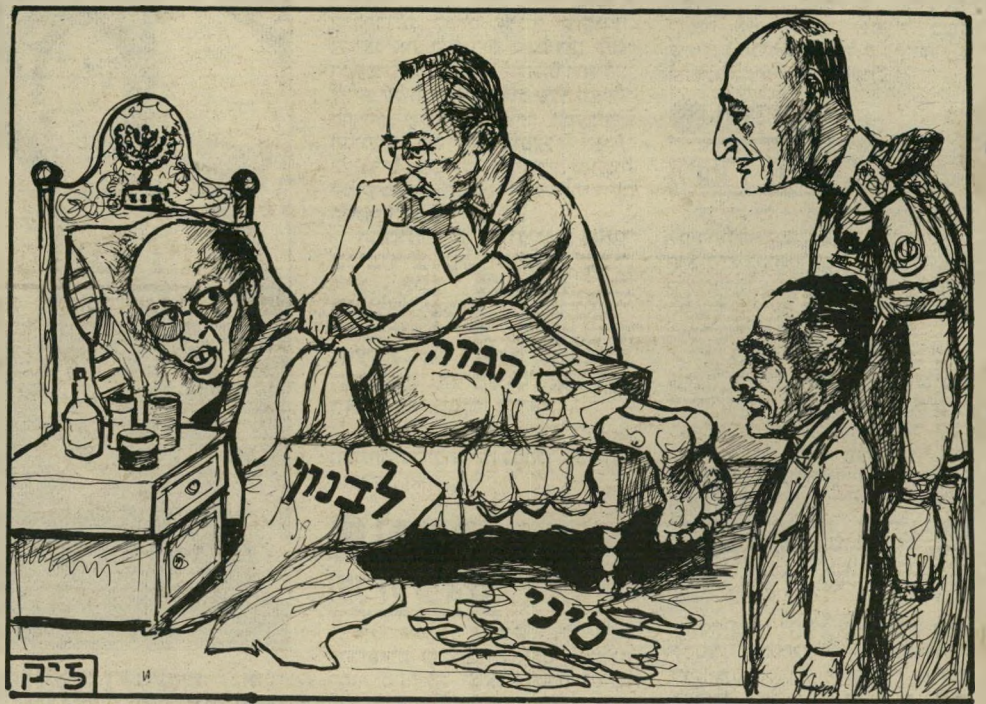
בברית החדשה של הנוצרים מופיעה דמותו של יהודה איש-קריות, תלמידו של ישוע, אשר בגד בו תמות 30 שקלי-כסף. לאחר מכן תלה את עצמו על עץ. קשה להעריך כמה דולרים של היום שווים ל-30 שקלי-כסף מלפני 1952 שנים.

שטחים כבושים

תיכונות פנימית

איש המינהל האזרחי בג'ניז זימן אליו עורך-דין, וביקש מפקיד אחר. אור ירוק לקרוע לתוצפן את התחת."

עורך-הדין יוסף זכי עריידי מהכפר עראבה שליד ג'ניז לא הבין מה רוצים ממנו. טופס-הזימון לפגישה עם איש השלטונות לא נראה מכשר טובות.

"והמלך זקן ונא בימים, וכסוהו בנגדים ולא יחם לו..." (מלכים א')